

Uchwała Nr 134/XVIII/2016
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 26 października 2016r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2020”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016r., poz. 814), w związku z art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930), Rada Powiatu w Płocku uchwała co następuje:

§1

Uchwała się „Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017r.

Przewodniczący Rady

/-/ Lech Dąbrowski

Załącznik do Uchwały Nr 184/XVIII/2016
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 26 października 2016r.

POWIATOWY PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ NA LATA 2017 - 2020

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PŁOCKU

PAŹDZIERNIK 2016

Spis treści

Wprowadzenie	3
 I Diagnoza społeczna	4
II Instrumenty Aktywnej Integracji	6
III Cele Programu i kierunki działań	7
IV Adresaci programu	8
V Czas trwania Programu i źródła finansowania	9
VI Realizatorzy Programu i jednostki współpracujące	9
VII Monitoring	10
 Podsumowanie	10

WPROWADZENIE

Jednym z podstawowych zadań realizowanych w ramach pomocy społecznej jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem podejmowanych działań powinno być wsparcie i umożliwienie tym osobom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. W obszarze tym potrzebne są często innowacyjne metody i szeroka współpraca wielu podmiotów. Szansę taką stwarza Program Aktywności Lokalnej.

Program Aktywności Lokalnej Powiatu Płockiego na lata 2017 - 2020 zwany dalej PAL został opracowany w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy mieszkańców powiatu płockiego, w związku z nowymi możliwościami ich rozwiązywania w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2019 oraz w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017. Stanowi jednocześnie aktualizację i uzupełnienie wymienionych dokumentów oraz ich integralną częścią.

PAL jest istotnym narzędziem realizacji polityki społecznej oraz dokumentem wyznaczającym kierunki działań, mającym na celu zapewnienie mieszkańcom powiatu płockiego jak najwyższą jakość życia. Celem PAL jest wprowadzenie skutecznych metod przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom społecznym. Efektem wdrażania PAL będzie wyższa jakość życia i wyższy poziom bezpieczeństwa socjalnego, wyrównywanie szans mieszkańców powiatu płockiego oraz integracja społeczna

Program Aktywności Lokalnej ma na celu działania na rzecz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz aktywizację społeczną, a także współpracę i koordynację działań organizacji i instytucji kluczowych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej. Wskazuje on na problemy związane z funkcjonowaniem grup społecznych i społeczności lokalnych oraz umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, a także zapewnia odpowiednie wsparcie. Ważnym elementem wsparcia jest eliminowanie barier na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem, czy wykluczone społecznie. Proces wykluczenia społecznego powoduje, że osoby, rodziny i grupy społeczne funkcjonują na marginesie życia społecznego z różnych przyczyn wynikających z cech osobowości, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, braku wykształcenia, trudności materialnych, dezorganizacji życia rodzinnego, alkoholizmu, splotu innych trudności życiowych, czy braku odpowiednich wzorców. Osoby dotknięte wykluczeniem społecznym wykazują problemy z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, nie znajdują swojego miejsca na rynku pracy, czują się zagubione, nie potrafią korzystać z przysługujących uprawnień.

W konsekwencji zaczynają funkcjonować w wąskim świecie, wśród osób mających takie same problemy, tracąc więzi z innymi członkami społeczności lokalnej. Rutyna oraz poczucie niemocy skutecznie uniemożliwiają ludziom podejmowanie działań na rzecz zmiany trudnej sytuacji, w której się znajdują. Niezbędna w takich przypadkach jest interwencja z zewnątrz. Adekwatna i udzielona w odpowiednim czasie pomoc umożliwia wyrwanie rodziny ze stanu bezradności, wskazując drogi i rozwiązania oraz możliwość ich realizacji.

Dzieci wzrastające w tych rodzinach napotykają w dorosłym życiu na podobne problemy jak ich rodzice, „dziedziczą” biedę i niską pozycję społeczną oraz nieporadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bardzo często dzieci trafiające do rodzin zastępczych z powodu zaniedbań i tragedii związanych z ich sytuacją domową, zdominowaną przez alkohol, czasem przemoc, brak wystarczającej opieki, wykazują różne zaburzenia, sprawiając nierzadko swym opiekunom zastępczym mnóstwo problemów wychowawczych. Przekraczają normy społeczne, łamią prawo i mają trudności w rozwijaniu bliskich relacji z ludźmi. Ważnym zatem również staje się wsparcie już istniejących rodzin zastępczych w doskonaleniu wiedzy i umiejętności radzenia sobie z trudnymi zachowaniami swoich podopiecznych.

I. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Główną ideą pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzicom ograniczono lub pozbawiono ich tego prawa na mocy postanowienia sądu.

Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem samorządu powiatowego w sytuacji, gdy pomimo pomocy gminy rodzice nie są w stanie właściwie wywiązywać się ze swoich rodzicielskich zadań. Wtedy należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W każdym roku na wysokim poziomie utrzymuje się liczba dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, zaniedbywanych przez rodziców lub pozbawionych należytej opieki rodzicielskiej. Najbardziej cenioną formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej jest oprócz adopcji, rodzina zastępcza. Jest ona szczególnie ważna z wielu powodów: stanowi bliskie dziecku środowisko, jest optymalna dla rozwoju psychospołecznego dziecka, uczy norm i reguł społecznych oraz pozwala na nawiązywanie prawidłowych więzi emocjonalnych. Dokonując diagnozy społecznej problemu pieczy zastępczej należy zwrócić uwagę na sytuację pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i wzrost ich liczby w ostatnim okresie w powiecie płockim.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Dane przedstawione w tabeli poniżej wskazują na wzrost liczby pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej objętych wsparciem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku. Biorąc pod uwagę taki stan konieczne jest wsparcie szczególnie tej grupy wychowanków pieczy zastępczej.

Rok	Liczba wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych pomocą			Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą		
	Zasilki z tytułu kontynuowania nauki	Zasilki z tytułu samodzielnienia	Pomoc na zaprowadzenie	Zasilki z tytułu kontynuowania nauki	Zasilki z tytułu samodzielnienia	Pomoc na zaprowadzenie
2012	15	0	0	36	3	3
2013	17	5	0	37	6	3
2014	15	1	2	41	4	0
2015	9	7	0	50	7	0
Łącznie	56	13	2	164	20	6

Tabela 1 Wychowankowie pieczy zastępczej pobierający pomoc

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka również wymagają dodatkowego wsparcia. Według stanu na dzień 01.10.2016r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego umieszczonych jest 141 dzieci. W powiecie płockim funkcjonuje:

- 5 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywa 21 wychowanków,
- 27 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywa 40 wychowanków,
- 46 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywa 67 wychowanków,
- 2 rodzinne domy dziecka, w których przebywa 13 wychowanków.

Ponadto na terenie powiatu płockiego funkcjonuje jedna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Rodzinnego nr 1 w Nowym Bronowie, w której wychowuje się obecnie 7 dzieci. Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu płockiego zmuszeni byliśmy umieścić 15 dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej t.j. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów (stan na dzień 01.10.2016r.). Natomiast 10 dzieci z powiatu płockiego obecnie przebywa w rodzinach zastępczych prowadzonych na terenie innych powiatów.

Biorąc pod uwagę potrzeby powiatu w zakresie realizacji postanowień sądów dot. umieszczania dzieci podjęto działania w celu uruchomienia na terenie powiatu płockiego Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej typu Socjalizacyjnego w Wyszogrodzie dla 14 dzieci. Realizacja tego zadania rozpoczęła się dnia 1 lipca 2015r. podjęciem przez Radę Powiatu w Płocku uchwały w sprawie utworzenia w Wyszogrodzie Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej. W miesiącu sierpniu 2016r. Starosta Płocki wystąpił do Wojewody

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Mazowieckiego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Wyszogrodzie. We wrześniu 2016r. zostały przeprowadzone oględziny obiektu przez służby Wojewody Mazowieckiego dotyczące możliwości wydania zezwolenia i obecnie powiat płocki oczekuje na decyzję Wojewody.

W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku opracowało Program Aktywności Lokalnej, który skierowany jest do wybranej grupy społecznej mieszkańców powiatu płockiego. Adresatami Programu są rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej.

II. INSTRUMENTY AKTYWNEJ INTEGRACJI

W ramach realizacji Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej zamierzamy zastosować zestaw instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, mających doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych oraz do ich integracji ze społeczeństwem poprzez przywrócenie im zdolności i możliwości zatrudnienia, uzyskania wsparcia dochodowego oraz wyeliminowania przeszkód napotykanych przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych. Zestaw ten nazywa się zbiorczo – instrumentami aktywnej integracji.

Instrumenty aktywnej integracji zostały podzielone na 4 grupy:

- instrumenty aktywizacji zawodowej,
- instrumenty aktywizacji społecznej,
- instrumenty aktywizacji edukacyjnej,
- instrumenty aktywizacji zdrowotnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku poprzez działania zawarte w niniejszym Programie zamierza realizować następujące instrumenty:

- **instrumenty aktywizacji zawodowej** - poprzez organizowanie szkoleń i kursów zawodowych oraz organizowanie i finansowanie usług wspierających aktywizację zawodową, w tym z doradcą zawodowym, psychologiem i innymi specjalistami oraz opracowanie ścieżki reintegracji dla uczestników Programu,
- **instrumenty aktywizacji społecznej** – poprzez organizowanie i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, organizowanie spotkań, konferencji dot. zagadnień związanych z pieczą zastępczą oraz pikników integracyjnych itp.,

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

- **instrumenty aktywizacji edukacyjnej** – poprzez sfinansowanie kosztów zajęć np. nauka języków obcych, komputerowych,
- **instrumenty aktywizacji zdrowotnej** – skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin i osób.

Ponadto w zależności od potrzeb istnieje możliwość zastosowania w poszczególnych latach innych instrumentów z zakresu działań podejmowanych w ramach Programu.

Działania o charakterze środowiskowym

Polegają one na inspirowaniu udziału rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka wraz z ich podopiecznymi oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i ich otoczenia w organizowanych imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym czy turystycznym.

III.CELE PROGRAMU

Celem głównym prezentowanego Program Aktywności Lokalnej jest wyeliminowanie czynników prowadzących do wykluczenia społecznego, aktywizacja społeczna oraz rozwiązywanie problemów konkretnej grupy społecznej tj. rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej, jak również usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu płockiego.

Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej pozwoli rozszerzyć ofertę działań skierowanych do rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i ich podopiecznych oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Podejmowane w ramach Programu działania będą możliwe dzięki pozyskiwanym na ten cel środkom.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Wzmacnianie funkcji opiekuńczo - wychowawczych wśród osób pełniących funkcje opiekunów zastępczych z terenu powiatu płockiego.
3. Ocena indywidualnych potrzeb i możliwości wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej poprzez opracowanie ścieżki reintegracji.
4. Wsparcie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zwiększenie ich podstawowych kompetencji osobistych i społecznych oraz wzmocnienie ich samooceny.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

5. Zwiększenie umiejętności interpersonalnych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w relacjach z najbliższym otoczeniem.
6. Aktywna integracja rodzin zastępczych i wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej z terenu powiatu plockiego z osobami bliskimi wychowankom.
7. Podnoszenie i rozwijanie kompetencji zawodowych wychowanków pieczy zastępczej i osób usamodzielnianych.

Poprzez realizację wyznaczonych celów zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- zdobycie przez opiekunów zastępczych umiejętności wychowawczych, rozpoznawania i akceptowania uczuć, asertywności, radzenia sobie ze stresem,
- zwiększenie dostępu do poradnictwa (w tym zatrudnienie specjalistów),
- wspieranie rodzin i pomoc w rozwiązywaniu ich problemów,
- wzrost umiejętności społecznych (organizacja warsztatów dot. podstawowych kompetencji społecznych),
- wzrost poczucia własnej wartości i podniesienie samooceny (organizacja warsztatów dot. rozwoju osobistego),
- przygotowanie uczestników do wejścia lub powrotu na rynek pracy (ukończenie kursów zawodowych, uzupełnione specjalistycznym wsparciem psychologicznym).

IV. ADRESACI PROGRAMU

Opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do wybranej grupy społecznej mieszkańców powiatu plockiego:

- rodziny zastępcze,
- prowadzący rodzinne domy dziecka,
- wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej,
- wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- rodzice biologiczni wychowanków pieczy zastępczej,
- pełnoletni, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

V. CZAS TRWANIA PROGRAMU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2017 – 2020. Czas realizacji Programu oraz środki finansowe na jego działania wiążą się z realizacją projektów realizowanych w ramach:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020, Oś priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno - zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- programów osłonowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- programów Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej,

VI. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ I JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE

Realizatorem Programu Aktywności Lokalnej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku. Partnerami Programu będą m.in.:

- Starostwo Powiatowe w Płocku
- Powiatowy Urząd Pracy w Płocku
- Samorządy gminne powiatu płockiego
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu
- Inne uprawnione podmioty realizujące zadania na rzecz wsparcia rodziny i dziecka

Zasoby

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji Programu Aktywności Lokalnej w powiecie płockim niezbędne są następujące zasoby:

- możliwość współfinansowania zadań ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, budżetu powiatu,
- doświadczenie pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku w zakresie realizacji projektów zewnętrznych,
- doświadczony i odpowiedzialny zespół pracowników w/w Centrum,

VII. MONITORING

Monitoring i ewaluacja Programu będą prowadzone na bieżąco przez cały okres jego realizacji. Prowadzona będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach i metodach pracy.

PODSUMOWANIE

Zadaniem Programu Aktywności Lokalnej jest wyeliminowanie czynników prowadzących do wykluczenia społecznego, aktywizacji społecznej oraz rozwiązywanie problemów konkretnej grupy społecznej tj. środowiska rodzin zastępczych, wychowanków pieczy zastępczej i ich rodziców biologicznych. Opracowany Program daje możliwość stworzenia oferty działań skierowanych do rodzin zastępczych, ich podopiecznych oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i rodzin naturalnych, która nie jest możliwa do realizacji jedynie ze środków powiatu.

Istotnym elementem uzasadniającym realizację PAL na rzecz rodzin zastępczych oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej jest realizacja zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 poz.575), która to w sposób istotny określa szereg działań skierowanych do środowiska rodzin zastępczych i ich otoczenia. Z uwagi na duży zakres tych działań oraz konieczność poniesienia dużych środków finansowych przez samorząd, realizację niektórych zadań uzasadnia zastosowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej.

Przewodniczący Rady

/-/ Lech Dąbrowski